

De verplichtingen van paardenhouders omtrent diergeneesmiddelen

Paarden zijn in Europa voedselproducerende dieren, en bij het houden van voedselproducerende dieren hoort een regelgeving om de voedselveiligheid te waarborgen. Omdat eigenaren niet meer zelf een paard voor de menselijke consumptie mogen uitsluiten, is het van belang dat ze de regels goed kennen om verrassingen bij controles te voorkomen.

In Nederland beschouwen de meeste paardenhouders hun paard niet als een voedselproducerend dier en zij zullen hun paard waarschijnlijk niet laten slachten. Desalniettemin is in Europa het paard een voedselproducerend dier en paardenhouders moeten daarom de regels omtrent voedselveiligheid volgen. Dit artikel verstrekt wat praktische informatie over de huidige regelgeving.

HET PAARD ALS VOEDSELPRODUCEREND DIER

Sinds 2021 kan een paardenhouder zijn eigen paard niet meer voor menselijke consumptie uitsluiten. Een paard is en blijft dus een voedselproducerend dier. Uitgezonderd hiervan zijn paarden die al uitgesloten waren vóór de inwerkingtreding van deze wet, deze blijven uitgesloten. Ook dierenartsen mogen paarden niet meer op verzoek van paardenhouders uitsluiten, dit mogen ze alleen doen wanneer ze aantoonbaar een diergeneesmiddel voorschrijven of toedienen dat niet mag worden toegepast bij paarden die nog geslacht mogen worden. Een andere reden voor uitsluiting is het aanvragen van een duplicaat paspoort of het aanvragen van een paspoort voor een veulen dat ouder is dan 9 maanden. In die gevallen

zal de paardenpaspoort uitgevende instantie het paard voor menselijke consumptie uitsluiten.

DIERGEENESMIDDELEN VOOR VOEDSELPRODUCERENDE DIEREN

Aan voedselproducerende dieren mogen uitsluitend diergeneesmiddelen worden toegediend met werkzame stoffen uit een Europese lijst (Europese verordening 37/2010). Voor iedere werkzame stof uit deze lijst is aangetoond dat het vlees of de melk van dieren veilig is te consumeren na een bepaalde tijd, de zogenaamde 'wachttijd'.

Omdat deze lijst met te gebruiken stoffen niet altijd toereikend is voor een optimale behandeling van paarden, mogen paarden-dierenartsen werkzame stoffen zoeken op een andere lijst, namelijk de zogenaamde 'essentiële stoffen lijst', ook wel '6-maanden lijst' genoemd (Europese verordening 122/2013). Omdat voor deze stoffen geen wachttijd bekend is, maar een

commissie van specialisten heeft aangegeven dat 6 maanden voldoende is om zeker te zijn dat de stoffen uit het lichaam verdwenen zijn, moet er bij het toedienen van deze middelen een wachttijd van 6 maanden worden aangehouden. Dit moet de dierenarts in het paspoort van het paard op de betreffende pagina schrijven. Tijdens de vermelde periode mag het paard dus niet voor menselijke consumptie worden geslacht.

Wanneer een dierenarts voor een paard een diergeneesmiddel moet toedienen dat op geen van beide bovengenoemde lijsten staat, mag het paard nooit meer voor de menselijke consumptie worden geslacht en is de dierenarts verplicht om het paard definitief uit te sluiten voor de slacht voor menselijke consumptie. Dit moet de dierenarts zowel in het paardenpaspoort schrijven als in de digitale centrale database invoeren. Het uitsluiten van slachten voor menselijke consumptie is onherroepelijk.

'Het diergeneesmiddelenlogboek dient tenminste 5 jaar bewaard te worden'

De dierenarts dient antibiotica toe in de broekspier van een paard. Dit middel heeft een UDD-kanalisatie (zie kader 1). Echter, dit diergeneesmiddel mag onder bepaalde omstandigheden door de paardenhouder zelf toegediend worden.

STATUS VAN DIERGENEESMIDDELEN

We kennen in Nederland voorschriftplichtige en niet-voorschriftplichtige diergeneesmiddelen. De dierenarts is de enige die voorschriftplichtige diergeneesmiddelen

mag voorschrijven en alleen na een klinisch onderzoek waaruit blijkt dat het toepassen van een dergelijk middel nodig is. Voorschriftplichtige diergeneesmiddelen kennen verschillende kanalisatie-sta-

tussen (zie kader 1). Niet-voorschriftplichtige diergeneesmiddelen (zogenaamde 'vrije diergeneesmiddelen') kunnen ook bij een ruitershop, apotheek of drogist zonder voorschrift van de dierenarts gekocht worden.

HET KANALISATIE-STATUS VAN EEN DIERGENEESMIDDEL

Voorschriftplichtige diergeneesmiddelen

URA: uitsluitend verkrijgbaar bij een dierenarts of op diergeneeskundig voorschrift van een dierenarts bij een apotheek of leverancier met een vergunning (voorbeeld: ontwormingspasta's).

UDA: uitsluitend verkrijgbaar bij een dierenarts of op diergeneeskundig voorschrift van een dierenarts bij een apotheek (voorbeeld: antischimmelmiddel).

UDD: uitsluitend door dierenartsen te gebruiken, deze mogen niet aan de houder van dieren worden afgeleverd (voorbeeld: vaccins).

Binnenkort komt er een extra categorie bij: UDAV: dit zijn UDD-middelen die uitsluitend onder aanvullende voorwaarden aan dierhouders mogen worden afgeleverd (voorbeeld: bepaalde antibiotica).

Niet-voorschriftplichtige diergeneesmiddelen

VRIJ: vrij verkrijgbaar zonder diergeneeskundig voorschrift (voorbeeld: zinkzalf).

ADMINISTRATIE

Omdat paarden in beginsel voedselproducerende dieren zijn, dienen paardenhouders een registratie bij te houden van alle diergeneesmiddelen die aan hun paard worden toegediend. Dit is het zogenaamd 'diergeneesmiddelenlogboek'. Ook het gebruik van diergeneesmiddelen met een vrije kanalisatie hoort in deze registratie te worden opgenomen. Alle gegevens moeten tenminste 5 jaar elektronisch of op papier bewaard worden. Welke informatie in het diergeneesmiddelenlog-

WAT MOET ER ALLEMAAL IN HET DIERGENEESMIDDELEN-LOGBOEK WORDEN OPGENOMEN?

1. Een kopie van het diergeneeskundig voorschrift van de dierenarts (dit is niet nodig voor vrije diergeneesmiddelen omdat er geen diergeneeskundig voorschrift voor deze middelen nodig is). Als de dierenarts de diergeneesmiddelen zelf toepast of aflevert en geen fysiek voorschrift opstelt, verwerkt hij de informatie uit het voorschrift in een logboekformulier of visitebrief. Deze dienen dan door de houder te worden opgenomen in het diergeneesmiddelenlogboek.
2. De datum waarop de behandeling met het diergeneesmiddel is gestart.
3. De naam van het diergeneesmiddel, wanneer het diergeneesmiddel een vrij middel betreft en niet door de dierenarts hoeft te worden voorgeschreven.
4. De hoeveelheid van het diergeneesmiddel dat daadwerkelijk is toegediend aan het paard.
5. De (handels)naam en het adres van de leverancier, wanneer het diergeneesmiddel door de dierenarts is voorgeschreven en/of afgeleverd, bijvoorbeeld de leverancier waar de URA en/of vrije diergeneesmiddelen gekocht zijn.
6. De aankoopbewijzen van de diergeneesmiddelen.
7. De identificatie van het behandelde paard, wanneer het diergeneesmiddel een vrij middel betreft en niet door de dierenarts hoeft te worden voorgeschreven of afgeleverd (URA-middel).
8. De wachttijd (ook een wachttijd van 0 dagen) voor zover het niet op het diergeneeskundig voorschrift is vermeld.
9. De duur van de behandeling; wanneer het een vrij diergeneesmiddel betreft en niet door de dierenarts is voorgeschreven.

'Ook diergeneesmiddelen die vrij verkrijgbaar zijn, zonder recept, moeten in het logboek opgenomen worden'

boek moet staan is in kader 2 aangegeven. Deze verplichting vervalt wanneer een paard voor menselijke consumptie is uitgesloten.

BIJWERKINGEN

Diergeneesmiddelen die na een registratieproces op de markt worden gebracht, worden vóór hun toelating uitgebreid getest. Ze moeten immers efficiënt én veilig zijn. Het kan echter gebeuren dat

een paard toch een individuele reactie op een diergeneesmiddel krijgt. Het is van belang dat iedere vermoedelijke bijwerking gemeld wordt, zodat er geïnventariseerd kan worden welke bijwerkingen bij welke stoffen horen. Hierdoor kunnen dierenartsen een betere risicoanalyse bij het voorschrijven maken. Een paardenhouder kan een vermoedelijke bijwerking melden bij zijn dierenarts, de leverancier of het Bureau Diergeneesmiddelen.●

KNMVD CLUSTER PAARD

Postbus 421
3990 GE Houten
Tel.: 030 - 634 89 00
E-mail: Paard@knmvd.nl
Internet: www.knmvd.nl/groepen/paard/

HET CLUSTERBESTUUR BESTAAT UIT:

Thibault Frippiat, Laren (voorzitter)
Vivianne van Leeuwen-Beeks, Woerden
Vacant

Commissie Welzijn Paard

Morgan Lashley, Woerden (voorzitter)

Commissie Erkende Paarden-dierenartsen

Yteke Elte, Breukelen (voorzitter)

Keuringscommissie

Bert van Ittersum, Klijndijk (voorzitter)

Klankbordgroep

Mark Meijer, Gaanderen (secretaris)

Commissie Jong Cluster Paard

Thera Kok, Rhenen (voorzitter)

Communicatiecommissie

Julia Hamel, Houten (technische voorzitter)

Adviescommissie

Prof.em.dr. Marianne Sloet van Oldruitenborgh-Oosterbaan, Bilthoven (voorzitter)